

Nationaal Coördinator Groningen
t.a.v. de heer H. Alders
Antwoordnummer 700
9700 WB GRONINGEN

Datum : 30 NOV. 2017
Documentnr. : 2017-104.825/48
Dossiernummer : K136
Behandeld door : (10)(2e)
Telefoonnummer : (10)(2e)
Bijlage :
Onderwerp : provinciale reactie op Meerjarenprogramma brief

Geachte heer Alders,

Op 21 november jl. heeft u de Meerjarenprogramma brief gepresenteerd. In deze brief schetsen wij onze provinciale reactie op uw brief. Wij hebben onze reactie besproken in de Statencommissie Mobiliteit, Economie en Energie op 29 november jl. Het resultaat van deze bespreking hebben wij verwerkt. Statenleden geven aan het een te kort proces te vinden om een zorgvuldig oordeel te kunnen geven over de stukken. Wij vragen u met klem een volgende keer meer ruimte te geven zodat Statenleden hun rol goed kunnen vervullen in dit zo belangrijke dossier. De motie die Provinciale Staten hierover recent hebben aangenomen, is reeds in uw bezit.

Integraal en toekomstgericht versterken met waarborging voor ruimtelijke kwaliteit

Wij staan aan de vooravond van een versterkingsoperatie, waarvan de omvang en de impact nog maar moeilijk te bevatten zijn. Veiligheid staat hierbij centraal. Daarnaast blijven wij als provincie aandringen op een integrale aanpak van de versterkingsopgave waarbij leefbaarheid, krimp en ruimtelijke kwaliteit worden meegenomen. Dit samen moet leiden tot een aardbevings-, toekomstbestendig én duurzaam Groningen, met behoud van de Groninger identiteit. Voor het behoud van de Groningse identiteit en ons Groninger erfgoed is het noodzakelijk dat ieder object in zijn context wordt beschouwd en er ontwerpdeskundigheid (architectuur, stedenbouw) wordt ingeschakeld. Alleen op deze manier houden wij uiteindelijk een mooi Groningen over.

Er moet niet alleen geredeneerd worden vanuit individuele woningen, maar de operatie zal in veel gevallen een samenloop moeten zijn met herstructurering en ingrijpende stads- en dorpsvernieuwing. Wanneer je de inwoner centraal stelt, dan moet je ook de omgeving van deze inwoner bij de versterkingsopgave betrekken. Immers, het object is het huis van de inwoner maar de sociale en maatschappelijke omgeving maakt dat de inwoner zich ook thuis voelt. Daarom kan er niet versterkt worden als de focus van de versterking op objectniveau ligt. Dit strookt met het onlangs door provincie en gemeenten gestarte traject om een toekomstvisie op te stellen voor het gebied, met waarborgen voor ruimtelijke kwaliteit, sociale en economische structuren en karakteristiek van dorpen.

Wij willen de versterkingsopgave dan ook met een breder perspectief aanvliesen én tot meer maatschappelijk- en economisch rendement laten leiden. Waarbij er ook weer echt perspectief aan het gebied wordt toegevoegd. Wij hebben hierbij als inzet om samen met gemeenten, rijk en NCG maximaal resultaat te halen.

Erfgoedprogramma

Het belang van erfgoed voor Groningen is duidelijk. Goed onderhouden en vitaal erfgoed zorgt voor identiteit, samenhang, een aantrekkelijke leefomgeving en een economische basis voor bewoners en bezoekers. Daarom is enkele maanden geleden door u het Erfgoedprogramma opgesteld, in gezamenlijkheid met de twaalf

gemeenten, de provincie Groningen en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) van het Ministerie van OCW.

In het erfgoedprogramma hebben wij met elkaar kaders en uitgangspunten geformuleerd met betrekking tot het gebouwde erfgoed in het aardbevingsgebied. Deze moeten nu op de ingrijpende opgave ten aanzien van schadeherstel en bouwkundige versterking worden toegepast. Wij willen samen met maatschappelijke partners zorgvuldig omgaan met het erfgoed om daarmee de unieke identiteit van Groningen te behouden en door te ontwikkelen. Het gaat ook om het inpassen van nieuwe kwaliteiten passend in de context van het landschap. De uitgangspunten zoals we die in het erfgoedprogramma hebben vastgesteld zien wij nu niet terug in de brief. Wij gaan ervan uit dat deze, vanzelfsprekend, echter onverkort van kracht blijven en ook uw volle inzet heeft.

Inhoud van en reactie op uw MJP-brief

De kaders die u nu heeft voorgelegd in uw brief van 21 november jl. vormen de basis voor het overleg met de bewoners voor de versterkingsadviezen die eind 2017, begin 2018 worden uitgebracht. Wij vinden het belangrijk dat het versterkingsproces geen vertraging gaat ondervinden, maar dat er ook ruimte is om afspraken die wij als regio gaan maken met de minister hier in gevlochten kunnen worden.

Met het nu voorliggende kader kunnen wij, in afwachting van nadere afspraken van de regio met de minister, instemmen. Dat geldt ook voor de inzet van middelen uit de begroting van de NCG voor de uitvoering van de kaders. Gunstiger afspraken met de minister moeten worden ingevlochten in de uitvoeringskaders die nu voorliggen. De voorliggende afspraken gelden wat ons betreft met nadruk enkel voor de korte termijn. Dit omdat voor de langere termijn een fundamenteel andere aanpak noodzakelijk is.

Om de nieuwe afspraken met de minister in de lopende versterkingsprocessen op te kunnen nemen zijn wij van mening dat wij op korte termijn tot afspraken met de minister moeten komen. De afspraken met de minister voor wat betreft de versterkingsoperatie zien o.a. op duurzaamheid (energieneutraal/nul op de meter), op een integrale gebiedsgerichte aanpak en de gebouwde omgeving. Deze afspraken zijn noodzakelijk om de versterkingsoperatie voort te laten gaan. Ook moet er ruimte zijn voor aanpassing van het kader als deze in de praktijk op onderdelen bij de uitvoering tot problemen leidt en niet pas bij de evaluatie zoals nu wordt voorgesteld.

Hieronder volgt onze reactie op uw besluitvormingspunten. Deze reactie is afgestemd met de 12 betrokken gemeenten.

Besluitpunt 1. Het toepassen van de kaders uitvoering versterking op de uitvoering van 2016 (1467), de uitvoering van 2017 (1600) die in het eerste kwartaal van 2018 worden besproken en de 1250 inspecties van het eerste kwartaal in 2018.

De regio onderschrijft dit punt omdat wij geen vertraging in de versterkingsoperatie willen. Inwoners hebben recht op duidelijkheid. De versterking is een ingrijpende gebeurtenis in hun dagelijks sociale leven. Wat betreft de rolverdeling tussen NCG, NAM en CVW zoals deze genoemd wordt in bijlage II van de versterkingskaders is de regio van mening dat de wijziging die hier wordt voorgesteld niet onze toekomstige afspraken met de minister over governance mag beïnvloeden.

In het uitvoeringskader stelt u op pagina 32 dat, om ongewenste verstoring van de woningmarkt te voorkomen, het begrip waardesprong wordt gehanteerd. Wij zijn van mening dat het toevoegen van kwaliteit aan woningen van bestaande bewoners die alle ongemakken van de versterking hebben moeten doorstaan niet mag betekenen dat zij bij verkoop de waardesprong moeten terugbetalen. Ongewenste verstoringen van de woningmarkt door andere facetten moet separaat opgelost worden. Om deze reden vragen wij u om een nadere toelichting van de waardesprong én de relatie met 'een verstoorde woningmarkt', aangezien wij ervan gaan dat kwaliteit aan woningen wordt toegevoegd. Daarbij merken wij op dat het door u aangehaalde citaat uit het aanvullend bestuursakkoord nadrukkelijk gaat over de kosten van wegwerken van achterstallig onderhoud in relatie tot het garantstellingsfonds.

Besluitpunt 2. Toepassen van de uitgangspunten voor het operationaliseren van de versterkingsoperatie en daarbij tevens borgen dat de Groningse identiteit in de aanpak wordt gewaarborgd.

Ook hier is het uitgangspunt van de regio dat er geen vertraging mag optreden en dus onderschrijven wij dit besluitpunt waarbij wij uitdrukkelijk zeggen dat als in de uitwerking blijkt dat de (uitvoerings)kaders niet realistisch zijn of haalbaar dan moeten deze aangepast kunnen worden. Een zelfde afspraak hebben wij in het

door uw bestuurlijke stuurgroep vastgesteld Erfgoedprogramma ook gemaakt over de versterking van monumenten en karakteristieke panden waar is afgesproken dat bij versterkingskosten boven 150% van de herbouwwaarde overleg wordt gevoerd over hoe dan te handelen.

Wij onderschrijven het punt dat door de versterkingsoperatie het gebied zijn Groninger identiteit behoudt, zoals wij ook in het vastgestelde erfgoedprogramma hebben opgenomen. Wij willen hier als regio aan de voorkant van het proces bij betrokken worden vooral wanneer blijkt dat grote groepen huizen vervangende nieuwbouw krijgen.

Wij zien overigens de kaders en uitgangspunten van het eerder genoemde Erfgoedprogramma onvoldoende terug in de NCG-brief. In dit programma is opgenomen dat de versterkingsopgave zo moet worden vormgegeven dat de structuren en elementen, die de historische identiteit van dorpen weerspiegelen herkenbaar en zichtbaar blijven. Nieuwe elementen moeten op een zorgvuldige manier worden ingepast met respect voor de bestaande structuren. Hiervoor is de inschakeling van stedenbouwkundige en architectonische ontwerp-kennis vereist. Dit zien wij niet terug in de meerjarenprogramma brief.

Besluitpunt 3. Totdat antwoorden van de NEN-commissie beschikbaar zijn, past CVW versterkingsmaatregelen toe die een conservatieve en daarmee zekere interpretatie van de norm zijn waarmee veiligheid moet worden gewaarborgd.

De regio kan instemmen dit punt.

Het toepassen van een conservatieve interpretatie van de NEN norm kan de cultuurhistorische waarden van het gebouwde erfgoed beschadigen of te niet doen. Wij hebben in het Erfgoedprogramma afgesproken dat u aan de NEN-commissie vraagt bijzondere aandacht te besteden aan de toepassing van de NPR bij monumenten. Bovendien is bij monumenten meer nodig dan versterking tot 'near collapse'. Wij stellen voor ook de komende maanden dit maatwerk toe te passen bij de monumenten (incl. karakteristieke panden) zodat deze goed beschermd zijn.

Besluitpunt 4. In het Addendum op het MJP 2017-2021 is opgenomen dat alle gebouwen uit inspectieprogramma's gestart voor 1 juli 2017 worden getoetst aan NPR 9998:2015. Gebouwen uit inspectieprogramma's gestart per 1 juli 2017 worden getoetst aan NPR 9998:2017. In deze brief wordt teruggekomen op dit besluit voor twee gebieden: de nieuwbouwwijk in Ten Post en een aantal woningen in Woltersum. Gebouwen in deze twee gebieden worden getoetst aan NPR 9998:2017.

De regio kan instemmen met dit punt.

Besluitpunt 5. Tot er afspraken zijn gemaakt over de invulling van het regeerakkoord over verduurzaming bij versterking, zullen middelen gevonden moeten worden in de begroting van de NCG voor de woningen waar in 2017 en begin 2018 versterkingsadviezen worden opgeleverd om net als voor de eerste 500 te versterken huizen geen 4000 maar 7000 euro verduurzamingsmaatregelen te kunnen realiseren.

De regio is akkoord met deze tussenoplossing voor nu. Dit besluitpunt komt tegemoet aan ons punt dat er geen vertraging mag optreden en geen ongelijkheid tussen inwoners ontstaat. Dus kunnen wij instemmen met dit besluitpunt. Wij vinden wel dat hier structureel een oplossing voor moet komen.

Ook geldt hierbij dat, indien wij als regio met de minister tot afspraken komen die voordeliger voor de inwoners zijn dan de afspraken tussen NAM en NCG, deze ook voor de verduurzaming (bv. Nul op meter) doorgevoerd moeten worden.

Besluitpunt 6. Er is een commissie die de opdracht heeft de herijkte nieuwbouwregeling te toetsen op gewenste effecten. Het definitieve advies van deze commissie kan aanleiding geven tot het doorvoeren van noodzakelijke wijzigingen in de nieuwbouwregeling.

De regio kan instemmen met dit punt.

Besluitpunt 7. In overleg met de maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroep uiterlijk in februari een besluit te nemen of de genomen maatregelen om te komen tot een versnelling en goed benutten van het innovatieve vermogen van marktpartijen voldoende zijn om de invulling van het inspectieprogramma in 2018 voor de kwartalen twee t/m vier.

Wij kunnen instemmen met dit punt.

Besluitpunt 8. Het toevoegen van het gebied met een verwachte grondversnelling hoger dan 0,2g pga op de KNMI-kaart 2017 aan het kerngebied en daarmee ook aan het werkgebied voor de eerste vijfjaar. Het betreft het gebied tussen Noordbroek en Schildwolde.

De regio kan instemmen met dit besluitpunt want de versterkingsopdracht in het kerngebied wordt niet vertraagd. Er wordt een gebied met een hoge pga-waarde toegevoegd.

Besluitpunt 9. Het aanwijzen van de volgende nieuw gebieden waar het streven is om in 2018 te starten met de inspecties: Garrelsweer, Wirdum, Zeerijp, Steendam, Tjamsweer (Appingedam), Tuikwerd (Delfzijl), Oranjebuurt (Uithuizermeeden), Luddeweer, Lageland (Slochteren), Lageland (Groningen), Hellum, Woudbloem, Scharmer, Noordbroek.

De regio kan instemmen met dit besluitpunt.

Besluitpunt 10. Het inspectie- en engineeringprogramma waarin ca. 1250 adressen zijn opgenomen voor het eerste kwartaal van 2018 te starten.

De regio kan instemmen met dit besluitpunt.

Besluitpunt 11. Tot er afspraken zijn over de invulling van het regeerakkoord over bijdragen aan gemeenten, zullen er middelen gevonden moeten worden in de begroting van de NCG voor aanvullende lumpsum bijdrage voor de werkzaamheden die gemeenten moeten verrichten inclusief sociaal-maatschappelijke ondersteuning van haar bewoners en de ruimtelijke ordeningstaak.

De regio is akkoord met deze tussenoplossing voor nu. Dit besluitpunt komt tegemoet aan ons punt dat wij als hele regio voldoende capaciteit moeten hebben om de versterking op te kunnen pakken en sociale problemen het hoofd te bieden. Wij vinden wel dat hier structureel een oplossing voor moet komen, ook voor onze eigen provinciale inzet.

Ook geldt hierbij dat, indien wij als regio met de minister tot afspraken komen die voordeliger voor het versterkingsproces zijn, deze doorgevoerd moeten worden.

Besluitpunt 12. De middelen uit de begroting van de NCG die worden ingezet om voor de korte termijn tijdelijke overbrugging te vinden voor een bijdrage aan verduurzamen en de lumpsum aan gemeenten dienen te worden gecompenseerd als onderdeel van de invulling van het regeerakkoord.

De regio kan dit punt ondersteunen want ook wij willen dat de kosten voor lumpsum, sociale ondersteuning en verduurzaming een structureel karakter krijgen.

Dit dient vanzelfsprekend niet uit de 50 miljoen van het regeerakkoord te komen. Deze 50 miljoen is expliciet bedoeld voor nieuw perspectief op economische versterking en leefbaarheid.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

(10)(2e)

, voorzitter.

, secretaris.